

Rodinná sláva.

Romanek z Pojsovi. — Napsal Ferdinand Bohula.

A šest světlých dámských hlav naplnilo perleťm se smíchem dlouhou chodbu, na jejímto pravém konci už dokonale otevřeny byly vysoké dubové dveře do kaple domě.

"Jsem na vás také velice pyšná, mé milé děti," odvětila hraběnka Klotilda, upíraje lahodný zrak svůj se zvláštní významnou něžností na hraběnku Kláru, která tím případným porovnáním o bou dnešních právdých chrámových opravdu se rozveselila.

"Jen že nejsi na nás tak pyšná," připojila sama, pomáhající hraběnku Klotildu vztýčenou pravíci na poslední schod.

"Mým pravidlem byla povída trpělivost a láska," odvětila stará dáma s přízvukem hlubokého poklidu duchovního, opíraje se v mlém kroku svém o loket Klárin.

"Mnohému naučila jsem se už v té stránce od tebe, drahá matko," přítulně septala mladá hraběnka, ubírajíc se na několik kroků s tehny za švakrovými; — "však prosím," dodala ještě důvěrněji, "přijmi mě do učení ještě tužšího."

Hraběnka Klotilda přítulka k sobě ráma své průvodkyně na znamení, že jí porozuměla, a ležec pokynuvši hlavou k otevřené kapli, do níž právě vstupovaly, pravila:

"Hlavní věci musíš naučiti se zde; čeho ti pak ještě potřebí bude, nalezeš u mne."

Vešly do kaple. Byla to místnost, kterou hraběnka Klotilda pro domáčí bohoslužbu dala upravit z komnat svého nebožtíka manžela. Zdálo se jí tenkrát a jest o tom přesvědčena posud, že by navždy musila opustiti Libenský zámek, kdyby tím způsobem nesešla skvrnu ano klatbu s místa, kteréž bylo dějištěm smutku tak děsného.

Tam, kde nyní stojí oltář, drahocenná práce řezbářská, kříž z černého ebenového dřeva, s podobou Spasitelovou se slonoví kosti, zatýčený v podstavci z bílého kararského mramoru, tam před patnácti lety za pochmurného jitra listopadového našla svého manžela co vychladlou mrtvolu. Proud stydlé krve, dlouhý červený pruh na krku a bítva v křečovitě sevřené už ztuhlé ruce nebožtíkově vysvětlily zděšené vdově všechno.

Od té doby jsou na Libensku dva duchovní: farář pro veškeru bohoslužbu v dolním chrámě vesnickém, kam každou neděli hrabě Romuald v průvodu svých hajných přichází a kam někdy také mladá hraběnka přijíždí; a deficient, jenž pro chorobu pramí musil opustiti své církevní působení při hlavním chrámě v blízkém městě krajském a jenž se skrovné pensie výkázán jest se svobodným bytem v hospodářské úřadovně Libenské a s rozličnými drobnými výhodami v domácnosti malý příspěvek z dčehodův hraběcích, pro nedělní má v kapli zámek.

Páter Benedikt ve skvostném, zlatě protkávaném damaškovém oděvu mešním už očekával dčmy, když v obou řadách nízkých dubových stolic na aksamitových polštářích byly poklekly, podal jim všem stříbrným křopáčkem svěcené vody, načež oslňován lokajem hraběnky Klotildy, v nejskvostnějších livrech svátečních, jal se s dojemnou nábožností sloužiti tichou mši.

Třemi pestře barevitými okny, v jejichž prostředním skvěl se znak staroslavného hraběcího rodu Krobbsův na Libensku a Šestířepí, čáp stojící o jedné noze a s roztaženými křídlyma na zubovitém címbuři, hlo se sem magicky proměněné světlo sluneční.

Hraběnka Klára zaslala původ této modlitby, a proto kdykoliv posud buď za nepřiznivého počasí, buď za touž příčinou, která dnes jí sem uvedla, zavítala sem na bohoslužbu, vždy počítavala jakási svazeni, nikdy nemohla sebrati svou mysl k modlitbě a nikdy nebyla by tu prodléla sama. Však dnes zdálo se jí, že ani nemůže býti k modlitbě místa pří-

hodnějšího než tato kaple. Od oltáře, na nějž posud nikdy nemohla pohleděti, aniž by se jí děsným zachvěním oči nezavřely, dnes jakoby neviditelné peruti přichlivaly dávno vynučený mír k srdci jejímu, dnes ani nemohla odtrhnouti svůj zrak plný dětské důvěry a naděje. Nejráději by tu dnes byla sama. Což by pak nezdřezovala ten mčený proud slz, který se jí do očí tiskl! Což by pospíšila až k samému oltáři a složila tam na nejnižším stupni své hoře!

Když po půl hodině páter Benedikt opět podával svěcené vody dámám na rozchod, hraběnka Klára zdálo se, že na čele její vyjasnilo se to místo, jež tou kapkou poznamenala.

IV.

Na Libensku není pamětníka, který by dosvědčil, že z panského dvora některou neděli ani živá duše nepřišla do farního chrámu na požehnutí. Hraběcí rodina Krobbsův, od několika století držitelka tohoto statku, sama stýnula vzornou nábožností, a po příkladu jejím chovalo se též veškeré úřednictvo a služebnictvo její. Ale dnes poprvé nikdo v Libenském dvoře ani sobě nevěstil, že dole ve vsi sezvání se na odpolední služby boží. Pozornost všech, jižto v službě panské stáli, od ponečeného až po správce Šipa a pátera Benedikta, byla upjata k nádvorí, které dnes jakoby se bylo proměnilo v komnatu hraběcí.

Nikdo ani netroufal si vystoupiti na práh svého příbytku. V čeledníku odtahovaly matky své většinou děti zpět do síně, a v nízkém doučku úřednickém po jedné straně správce Šip, po druhé páter Benedikt udivené vyhlédali svými zamřížovanými, zelení a květem zarostlými okny.

Hrabě Romuald dal si vynést stoleček pod lípy a obědval sám a sám. Při tom chvílemi vztýčoval obě ruce proti zámku, vztýčoval jim jakoby vyrhožoval někomu, a občas vyrážel ze sebe slova nesrozumitelná na dálku, ale vždy s takovým přízvukem, že o duchovním jeho rozpoložení nebylo lze pochybovati.

Chasa dvorská už od některého času byla zvyklá slyšeti důrazné projevy jeho nevole, však domnívaly se, že to patří k vřehnostenské důstojnosti, buď snášela to trpělivě, buď odpovídala k výbuchům jeho nespokojenosti vnitřním výsměchem. Dnešní chování hraběte Romualda dráždilo i její otupělost i zaráželo její smích. — Nevědělať, co souditi o svém pánu; jediný, nejasný cit, jakým k němu pohlížela, bylo ustrnutí. — Matky schovávaly své děti pod zástěry a tiskly je k sobě, aby se jim nic zlého nestalo, a otece přistupovali blíže k svým ženám, jakoby jim říci chtěli, že ve své práci a chudobě jsou šťastnější, než mladá hraběnka, s kterou její muž ani obědvati nechce.

Neboť tolik srozuměl i nejosudnější oráč ve dvoře Libenském, že dnešní neobyčejné jednání hraběte Romualda pochází z nějaké nesvornosti domáčí, z nějaké neshody s jeho manželkou. A pro takové zjevy má služebnictvo vždy velmi jemný, neklamný cit. Obráceno tvář k své práci, sebe trdnější a klopotnější, služebnictvo panské až na nejzastší obvodu pravomocnosti zámek, tím více pak v nejbližším kruhu jejím v duchu svém neustále spojeno jest s životem, s osudy a s každým hnutím svého velitelstva, cítí se s ním sloučeno v jeden celek, pokládá se za nevyhnutelný jeho doplněk a často ví lépe, než on samo, jak to s ním vlastně dopadá. A svědomí lidu nikdy nemýlí se o mravní povaze zámekského panstva, zejména eo tře se poměrů manželských. V tom ohledu i domácnost sebe spustlejší u hodí na pravdu a najde v komnatách panských osobnost, které se děje křivda.

A tak nebyl mezi dvorskou chasou Libenskou dnes nikdo, jehož vida hraběte Romualda obědvati o samotě pod lipami, nebyl by politoval hraběnku Kláru, jen tak z temného pocitu jejích útrap.

Správce Šip a starý páter Benedikt viděli ovšem mnohem jasněji, o čem tu jde. Onen míval se starou paní hraběnku velmi vážné porady o novotách, kteréž hrabě Romuald ve správě statku byl způsobil, a několikráte přesvědčil se, že mladá hraběnka nesrovnává se s jednáním svého chotě. Přilík ne pěstováná nikoliv prospěšná, nýbrž libůstek lesnických, v krajině, kde veškerá péče musila se věnovati orbě a průmyslu na už založenému, vabuzovaly ve svědomitěm a opatrném správci obavu, že tak malý statek, jímž Libensko vzhledem k tolika podlétkům bylo, ucití újmu, která se mu z té strany děje.

Když pan hrabě Romuald v novoroční den mu oznamoval, jaké nové řízení učinil pro příště ve správě Libenských lesův, tak totiž nazýval několik těch níže porostlých strání podle Jizery a potoka do ní se vyvěrajícího, správce Šip uvyklý od dávných let, že vřehnost dopřává přehodu upřímným a dobrým jeho radám, dovolil si též jemu učiniti některé vážné námitky proti prospěšnosti obmyslených novot.

Však musil seznati, že také v poměru jeho k zámku nadešla veliká proměna. Z někdejšího rádece měl na dále býti pouhý vykonavatel hraběcí samovládné vůle.

Ačkoliv na obstarání těch povostřin, které stěží poskytovaly dostatečného paliva pro potřebu zámekovou a jen tu a tam obsahoval nějaký starší a silnější kmen jako pomník dávno zaslé slávy lesní v celé zdejší krajině, bylo by bývalo dosti jednoho hajného, hrabě Romuald o nový rok rozložil jich po stránkách a roklích šest. — Nežli se vystavěly pro ně příslušné hajnice, bydleli všichni ve dvoře Libenském a měli zde i celé své opatření, vycházejíce odtud co den po svém neapatrném povolání.

A když hajnice ve způsobě úhledných lesních demkův švýcarských byly hotovy, každá s příjezdným pokojíkem pro pana hraběte, každá se zahrádkou, dvorečkem, přístodálkem a chlívem, ubohý správce teprv sobě přál, aby nikdy nebyl se dočkat těchto časův na Libensku. Půjde-li to tak dále, jest klesání tohoto pěkně zřízeného statku neodvratné.

Když daleko široko není sláseti o ničem jiném, leda jak na každém panství se uskovňují výlohy, jak všude se zřizuje správa jednodušší, lacinější, jak i nejobhatší kavalerii počínají počítati, eo je stojí pšar, eo lokaj a zajíc, kdy ty i tam už ozývají se po záměch stávy, nebylo-li by lépe, celý statek třeba o jednotlivých dvorech dání v nájem a nehlýti se s jistým čistým důchodem beze všech dalších starostí a rozpakův do hlavního města: nyní hrabě Romuald Krobbs, jenž nikdy silám a potřebám rodinného jmění svého nevěnoval žádnou hlubší pozornost, zvětšuje útraty a obmežuje příjmy jeho. Ani na tom by příliš nesešlo, že každý hajný směl sobě letos na jaře vybrati v panském dvoře nejméně tři krávy a odvésti je do svého chléva, ani že každému poblíže jeho příbytku vyměřilo se k jeho užívání šest korců nejúrodnějších polí a dva korce nejurodnější louky; co správce Šipovi na stará kolena zručující věrnou službu, eo ztrpčuje mu radost ze zdárných výsledkův čtyřicetiletého postívého přičinění, eo buď v něm obavu o budoucnost velectené rodiny hraběcí, byl přísný rozkaz nového vládně na Libensku, že veškerá práce hospodářská musí dvorskými silami vykonati se dříve pro hajné a pak teprve na ostatních pozemcích panských. Od letošního setí vyhlábá se Šip všem svým kolegům u okolí. Nechce doznati od nich za slouženého trpkého výsměchu, že má nyní novou vřehnost, která hlídá zajíce a koroptve. Neboť kdo to jaktěživ slyšel a viděl, aby z panských sýpek dávalo se hajným nejlepš obilí k setí, a když nadejde nejkrásnější pohoda jarní, aby potahy panské musily vzdělávati nejdříve pole jejich? A teprv nedávno o senách musila chasa dvorská kositi a sklízeti nejdříve na lukách blíže hajnie.

A který kavalír mimo hraběte Krobbsa tak málo dbá prospěchův vlastních, že nařizuje, aby s dvorskými koni jeho se hajnému do mlýna i ze mlýna, ovšem také panského, jakmile on si jen vzká že? — "A to všecko pro tu nedělní komedii!" rozhorlil se správce. "Neboť zajčev a koroptví bude teď při šesti hajných ještě mno-

hem méně, než jich bývalo při jednom."

Malá, zaslá postava správce v drobnými krůčky přecházela ve svém nízkém staromládeneckém bytu, v přízemí vedle nádvorních vrat.

"Jsem s tím všichni na celém okolí jen pro posměch," pokračoval Šip ve své samoluvě, "a nejvíce, jak vidím, už to všechno naráží mládou hraběnku."

Stanul u okna a skrze kvetoucí svačce a fisole, jež na provázecích hustě vedle sebe napjatých po celé šířce jeho rovnoběžně vystupovaly, bázlivě pohlíželo dvě malých stářím už kalných očí tu přímo pod nádvorní lípy na hraběte Romualda, před nímž Ondřej opět nové jidlo pokládá, ta úkosem k levému přízemku zámekovému, do jehožto nitra ovšem ani z větrného blízká nebylo lze nahlédnouti.

Na třežích dvou cestách pohyboval se ze sousedního okna, naplněného kořatými hortensiami a karafiáty, zrak pátera Benedikta. Pro štěstí a některé manželské má i sebe mladší a na duchu obmezenější kněz zvláštní vnitřnost. — Tím jasněji pak takové poměry postihuje duchovní, při němž mnoholetá zkušenost druží se s bystrou myslí. Páter Benedikt první na Libensku postřehl, že mezi hrabětem Romualdem a jeho chotí neklesne se zlatý most blahe manželského, i ačkoliv ještě nevěděl, kdo z nich obou tím viněn jest, z jakési už tradice svého stavu, pojál soustrast pro hraběnku. Další jeho pozorování utvrdilo jej v tomto pocitu. Dnešní pak výjev vzbudil v něm přesvědčení, že mezi hraběcími manželi šíří se propast, na jejížto vyplnění obřady a zákony církevní nestačí.

Hrabě Romuald skončil svůj oběd, pro nějž tak demonstrativně si zvolil místo na nádvorí, před očiima všech lidí domáček, ano i tolika cizích, kteří dvorem Libenským zvláště v neděli odpoledne procházeli. Obrácen tvář k zámku, máchnul před sebou rukou a zatřepal stolním zvonekem, že Ondřej všecek poděšen přikvapil.

"Ať se mi hned zapřáhne do lesního vozíka!" přikázal hrabě, odsunuje od sebe stůl tak mocným pohybem, že všechno nádobí na něm zarinčelo.

"Které koně ráčí hraběcí milost poroučet, srnky nebo kaštany?" tázal se bázlivě sluha.

"Ať se vezmou obojí," s podivným úsměvem prohlodil hrabě, "pojedou jednou čtyřmi, abych nezapomněl, jak jsme jezdili v Uhrách."

Ondřej radostně kývaje hlavou, spechal s pánovými rozkazy k čeledi zámeké.

Za malou chvíli letělo v nádvorí Libenského velmi zajímavé čtverspřeží. Napřed kaštánky, za nimi srnky; čtyři stejné níže a bujni konci v řemení způsobu uherského. Opatrní na kolkou vládli hrabě Romuald. Kočí v maďarském kroji dělal pána na hlavním sedadle.

V.

Po dvouhodinné jízdě, vždy stejně prudké, at písečným úvozem, at po široké a tvrdé silnici, at s kopce, at do kopce, at poli, vesniček neb městem, stanoval prachem a potem zbrocené spřežení hraběte Krobbsa na prostranném nádvorí zámku Hruškova, ležícího na levém břehu Jizery výše k horám. Bylo to letní sídlo hraběcí rodiny Rinnbachův; stěd velmi rozsáhlého velkostatku s osmnácti hospodářskými dvory, s vysokými lesy, s oborou pro vzácnou zvěř, s několika pivovary, panírní pilami, s eukrovarem, s cihelnami, rybníky atd.; panský majetek několikrát větší než Libensko.

Proto už cestou hrabě Krobbsa nepřestával chváliti se sama za to, že si dal zapřáhnouti své čtyři koně. Jak jinak vjížděl před zámek Hruškovský, než kdyby byl měl pouze dva konky! Jak jinak vyrazilo četné služebnictvo z vysokého portálu nádherné dvoupatrové zámeké stavby v slohu renaissancem, když uslyšelo prudký sykot jeho ekypáže po hrubozrnném písku nádvorním!

Hrabě Krobbs byl velice spokojen se svým vjezdem a odevzdávalje oprati stále bujného spřežení svému kočmu, vlnidné vtelenským hlasem ptal se nejbližšího lokaje v bílých kamaších a v livrech z aksamitu třeskové barvy, doma-li pan hrabě Zikmund Rinnbach a přijímá-li dnes návštěvy.

Však nežli tázaný ještě odpověděl, nebyl zajčev a koroptví bude teď při šesti hajných ještě mno-

tech zmučilo se na Hruškově mnoho. Hrabě Felix odvědil a pojal nanovo za chof sestru své nebožky manželky. O té Romuald už několikrát zaslechl doma, že jest to paní, která na skvostnou úpravu Hruškova nelituje žádného nákladu.

Líbilo se hraběti Krobbsovi v tom překypajícím bohatství velice. Zvolna kráčel podle svého hostitele a bezděky porovnával jednodušeost ve vnitřním zařízení Libenská s tímto oházaným nadbytkem.

Pokud byl svoboden a ještě v činné službě vojenské, vidal i v palácích Pražských i na zámečcích uherských velmožův, kde důstojníci povída jsou hostmi velmi vítanými, zvláště jsou-li dobří tanečníci, salonův a komnat takohatě upravených veliké množství; však nikdy ani nevěstil si toho, jakoby se rozumělo samo sebou, kde jest v domě dáma, která pěstuje stále spojení s ostatní šlechtickou společností, tam že to ani jinak vypadati nemůže.

Ziga už cestou jal se vypravovati, eo myslil, že Romualda o jeho dávných známých ze života vojenského nejvíce bude zajímati. Měl plnou paměť dobrodružných kouskův, z nichžto každý by stačil pro zábavu celé důstojnické společnosti na několik hodin. Počal nejzajímavější, jak starý Romualdův plukovník nechtěl trpěti, aby jeho lokaj dokufoval po něm v jeho domě odhazovanou zbytky cigar, a jak, nemoha to žádnou přísností překaziti, konečně počal házetí všechny nedokufky do umyvadla.

"Ale, můj milý, to se mu vydařilo velmi smutně," pokračoval s útrpným smíchem, uváděje Romualda do své společnosti. "Jen si povaz, od toho času, bylo to právě této zimy, plukovník nemohl ve vlastním pokoji svém vydržeti pro nesnesitelný zápach. Hledal, prohledal všechno, nenašel nic; ale zápach byl denně větší, protivnější. Konečně jednoho dne vidí, jak jeho lokaj něco sbírá ze zady na kameech. Přistoupí, a eo to bylo? .. Pomysli, Romualde, byly to ty zapovězené zbytky cigar. Lokaj je z umyvadla plukovníkova vybíral a v jeho vlastním pokoji na kameech sušil! Není to rozkošná historie? Celá garnisona pukař smíchy."

Sám opět se rozesmál tak hlasitě a křečovitě, až sklesl na sedadlo.

Rozpomenu se na svého přísného plukovníka, Romuald rozesmál se s ním, až rukama tleskal.

Trvalo chvíli, než se utišil. Pak Ziga vstal, trhnul při stěně modrou hedvábnou šifron a přikázal vstupujícímu lokajovi, aby přinesl víno a eo k němu náleží.

"A pamatujce-li se ještě na tu starou guvernanku u Pulszkých?" pokračoval, podávaje Romualdovi ozdobné jantarové pouzdro s cigary. "Na tu voušatou Francouzku, eo posypávala melouny šupavým tabákem!" A když Romuald zapaluje si libovonné cigaro s úsměchem přikývnul hlavou: "Povaz si, zachtělo se jí v šedesáti letech vdávání. Pamstvo vzalo na venek pro letní měsíce k svým nezvedeným chlapcům učitele, rovněž starého školometu, který přijal nabídnuti, aby strávil prázdniny na zdravém vzduchu v hraběcí zámku. Guvernanku, majie už několikero penzí, chtěla si už zafiditi samostatnou domácnost a máti charakter paní. Zkoušela to už se všelikými mladenci a vdovci, ale všichni hrdníky odolali jejím pšvábám. Konečně tento učitel uváznuv v síti. Všechno bylo umluveno, připraveno, nazejtří měla se slaviti svatba. Ženich, aby se důstojně připravil k osudnému povolání svému, šel k večeru se vykoupání. Pod zámekem v parku jest rybník, obroubený starými až k vodě shrbenými vrby. Tam šel, když věděl, že všechno panstvo odjedlo do sousedství. Stojie už ve vodě, sundal svou paruku a pověsil jí na vrbu. V tom zazní v zámekovém okně, z něhož sem bylo viděti, srdceomný výkřik. Guvernanku svého ženicha v té dekoltaei spatřila, omdlela — a bylo po svatbě..."

Romuald eo chlapec i eo jinoch velmi často býval hostem na Hruškově, když ještě nebožtík otec k svému milému sousedu Felixovi zájžděl. Z těch let pochází také jeho známost a přátelství se Zigou. Z té doby také v něm zůstalo mnoho upomínek na tyto místnosti; jen se mu zdálo, že tenkrát ještě neskvěla se tu taková nádhra, nejevil se tu takový přepych zradel, sáhalých od podlahy až po strop, olejových obrazův, pokrývajících veliké plochy mezi okny, aksamitových záclon a povlákův na sedadlech z nejzastnějšího dříví, mramorových vás a květinami a s umělými voňavkami, jemných pestrobarevných kobereců, a tak dále. Minulo také mnoho let, eo zde nebyl. Přijížděl z Uher zřídka kdy do Čech; stalo-li se to přece, buď zůstal v Praze, buď věda, že Ziga není doma, nezatožil sem z Libenská. V těch le-

tech zmučilo se na Hruškově mnoho. Hrabě Felix odvědil a pojal nanovo za chof sestru své nebožky manželky. O té Romuald už několikrát zaslechl doma, že jest to paní, která na skvostnou úpravu Hruškova nelituje žádného nákladu.

Líbilo se hraběti Krobbsovi v tom překypajícím bohatství velice. Zvolna kráčel podle svého hostitele a bezděky porovnával jednodušeost ve vnitřním zařízení Libenská s tímto oházaným nadbytkem.

Pokud byl svoboden a ještě v činné službě vojenské, vidal i v palácích Pražských i na zámečcích uherských velmožův, kde důstojníci povída jsou hostmi velmi vítanými, zvláště jsou-li dobří tanečníci, salonův a komnat takohatě upravených veliké množství; však nikdy ani nevěstil si toho, jakoby se rozumělo samo sebou, kde jest v domě dáma, která pěstuje stále spojení s ostatní šlechtickou společností, tam že to ani jinak vypadati nemůže.

Ziga už cestou jal se vypravovati, eo myslil, že Romualda o jeho dávných známých ze života vojenského nejvíce bude zajímati. Měl plnou paměť dobrodružných kouskův, z nichžto každý by stačil pro zábavu celé důstojnické společnosti na několik hodin. Počal nejzajímavější, jak starý Romualdův plukovník nechtěl trpěti, aby jeho lokaj dokufoval po něm v jeho domě odhazovanou zbytky cigar, a jak, nemoha to žádnou přísností překaziti, konečně počal házetí všechny nedokufky do umyvadla.

"Ale, můj milý, to se mu vydařilo velmi smutně," pokračoval s útrpným smíchem, uváděje Romualda do své společnosti. "Jen si povaz, od toho času, bylo to právě této zimy, plukovník nemohl ve vlastním pokoji svém vydržeti pro nesnesitelný zápach. Hledal, prohledal všechno, nenašel nic; ale zápach byl denně větší, protivnější. Konečně jednoho dne vidí, jak jeho lokaj něco sbírá ze zady na kameech. Přistoupí, a eo to bylo? .. Pomysli, Romualde, byly to ty zapovězené zbytky cigar. Lokaj je z umyvadla plukovníkova vybíral a v jeho vlastním pokoji na kameech sušil! Není to rozkošná historie? Celá garnisona pukař smíchy."

Sám opět se rozesmál tak hlasitě a křečovitě, až sklesl na sedadlo.

Rozpomenu se na svého přísného plukovníka, Romuald rozesmál se s ním, až rukama tleskal.

Trvalo chvíli, než se utišil. Pak Ziga vstal, trhnul při stěně modrou hedvábnou šifron a přikázal vstupujícímu lokajovi, aby přinesl víno a eo k němu náleží.

"A pamatujce-li se ještě na tu starou guvernanku u Pulszkých?" pokračoval, podávaje Romualdovi ozdobné jantarové pouzdro s cigary. "Na tu voušatou Francouzku, eo posypávala melouny šupavým tabákem!"

A když Romuald zapaluje si libovonné cigaro s úsměchem přikývnul hlavou: "Povaz si, zachtělo se jí v šedesáti letech vdávání. Pamstvo vzalo na venek pro letní měsíce k svým nezvedeným chlapcům učitele, rovněž starého školometu, který přijal nabídnuti, aby strávil prázdniny na zdravém vzduchu v hraběcí zámku. Guvernanku, majie už několikero penzí, chtěla si už zafiditi samostatnou domácnost a máti charakter paní. Zkoušela to už se všelikými mladenci a vdovci, ale všichni hrdníky odolali jejím pšvábám. Konečně tento učitel uváznuv v síti. Všechno bylo umluveno, připraveno, nazejtří měla se slaviti svatba. Ženich, aby se důstojně připravil k osudnému povolání svému, šel k večeru se vykoupání. Pod zámekem v parku jest rybník, obroubený starými až k vodě shrbenými vrby. Tam šel, když věděl, že všechno panstvo odjedlo do sousedství. Stojie už ve vodě, sundal svou paruku a pověsil jí na vrbu. V tom zazní v zámekovém okně, z něhož sem bylo viděti, srdceomný výkřik. Guvernanku svého ženicha v té dekoltaei spatřila, omdlela — a bylo po svatbě..."

Romuald eo chlapec i eo jinoch velmi často býval hostem na Hruškově, když ještě nebožtík otec k svému milému sousedu Felixovi zájžděl. Z těch let pochází také jeho známost a přátelství se Zigou. Z té doby také v něm zůstalo mnoho upomínek na tyto místnosti; jen se mu zdálo, že tenkrát ještě neskvěla se tu taková nádhra, nejevil se tu takový přepych zradel, sáhalých od podlahy až po strop, olejových obrazův, pokrývajících veliké plochy mezi okny, aksamitových záclon a povlákův na sedadlech z nejzastnějšího dříví, mramorových vás a květinami a s umělými voňavkami, jemných pestrobarevných kobereců, a tak dále. Minulo také mnoho let, eo zde nebyl. Přijížděl z Uher zřídka kdy do Čech; stalo-li se to přece, buď zůstal v Praze, buď věda, že Ziga není doma, nezatožil sem z Libenská. V těch le-

Nový společný smích, jenž se ztínil teprv, když lokaj na velikém stříbrném tácu přinesl dvě láhve rýnského a když Ziga naplnil oba pohárky vyzval svého hoste, aby si připili na staré kamarádství a na radostné shledání dnešní.

(Pokračování.)